

Κερδοσκοπικά μη πανεπιστημιακά ΑΕΙ

Του ΘΕΜΗ ΚΟΤΣΙΦΑΚΗ*

Νομίζω πως θα συμφωνήσουμε όλοι ότι η παιδεία αποτελεί κοινωνικό αγαθό και όχι εμπόρευμα και ότι το δικαίωμα πρόσβασης σε όλες τις βαθμίδες της πρέπει να προσφέρεται σε όλα τα παιδιά χωρίς καμία διάκριση. Η πολιτεία οφείλει να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται ώστε αυτό να γίνει πραγματικότητα.

Στις μέρες μας όλο και μεγαλύτερο τμήμα της νεολαίας προσανατολίζεται προς τη συνέχιση των σπουδών και μετά την ολοκλήρωση της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η μαζικοποίηση της μεταδευτεροβάθμιας και της ανώτατης εκπαίδευσης είναι αποτέλεσμα από τη μια μεριά του κοινωνικού αιτήματος για περισσότερη μόρφωση και, από την άλλη, των περισσότερων δυνατοτήτων που ανοίγονται στην επαγγελματική αποκατάσταση των νέων.

Αυτός λοιπόν ο εκπαιδευτικός χώρος σήμερα, με τη συνταγματική αναθεώρηση του άρθρου 16 και τις εκπαιδευτικές αλλαγές που προωθεί η κυβέρνηση, γίνεται προσπάθεια να παραδοθεί στους ιδιώτες.

Η πολιτική του νεοφιλελευθερισμού έχει ξεκάθαρους προσανατολισμούς: η παιδεία αποτελεί μια υπηρεσία-εμπόρευμα, που μπορεί να πουλιέται στο πλαίσιο ενός αγοραίου ανταγωνισμού με σκοπό το κέρδος. Ο ταξικός χαρακτήρας τέτοιων πολιτικών είναι καθαρός. Αυτοί που έχουν θα πληρώνουν για να απολαμβάνουν υψηλές υπηρεσίες, οι άλλοι, οι πολλοί, θα αρκούνται σε υποβαθμισμένες σπουδές και κατάρτιση μιας χρήσης. Συνδέεται όμως η τροποποίηση του άρθρου 16 για την εξασφάλιση της δυνατότητας και σε ιδιώτες να ιδρύουν ανώτατα ιδρύματα με τη γενικότερη εκπαιδευτική πολιτική και, πιο συγκεκριμένα, με τις αλλαγές στην τεχνική-επαγγελματική εκπαίδευση και τη μεταλυκειακή κατάρτιση.

Στον χώρο της μεταλυκειακής εκπαίδευσης έχουν σημειωθεί οι παρακάτω αλλαγές:

*Για την απόκτηση επαγγελματικού πτυχίου επιπέδου γ, που μέχρι τώρα το χορηγούσε ο Β' κύκλος των ΤΕΕ, με τη νέα οδηγία της Ε.Ε. απαιτείται ένα έτος μεταδευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης. Αυτό το έτος η κυβέρνηση αρνήθηκε να το ενσωματώσει στο δημόσιο σχολείο ως Μεταλυκειακό Έτος Ειδικευσης και θα το αναθέσει στα ΙΕΚ, τα ΚΕΚ και άλλους ποικιλώνυμους φορείς κατάρτισης, σε ένα χώρο όπου ο ιδιωτικός τομέας ανθεί ιδιαίτερα.

*Με τον νέο νόμο για τα ΕΠΑΛ πρώτη φορά απαγορεύεται οι απόφοιτοι των γενικών λυκείων να εγγραφούν στα επαγγελματικά λύκεια για απόκτηση ειδικότητας και ωθούνται, αν δεν συνεχίζουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, προς τα ΙΕΚ.

*Σε ΙΕΚ, ΚΕΚ και ποικιλώνυμα κολέγια κ.λπ. ωθούνται τέλος και οι δεκάδες χιλιάδες απόφοιτοι που αποκλείονται από την τριτοβάθμια εκπαίδευση μετά τη θεσμοθέτηση της βόσης του «10», μέτρου με το οποίο η εκάστοτε ηγεσία του υπουργείου Παιδείας θα περιορίζει κατά βούληση τον αριθμό των εισακτέων σε ΑΕΙ-ΑΤΕΙ, με συνεπακόλουθη την αύξηση της «πελατείας» των ιδιωτών, όπως έγινε από την πρώτη χρονιά εφαρμογής του μέτρου.

*Με νομοσχέδιο που εξαγγέλθηκε ήδη θα δοθεί η δυνατότητα σε αποφοίτους ΙΕΚ να εισάγονται σε ΑΕΙ-ΑΤΕΙ με σύστημα πιστωτικών μονάδων. Αυτό το μέτρο θα τονώσει την αγορά κυρίως των ιδιωτικών ΙΕΚ, μια και θα γίνουν πλέον «ελκυστικότερα» για τους χιλιάδες αποφοίτους που μένουν εκτός των πυλών της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μη έχοντας άλλες εκπαιδευτικές διεξόδους.

Στο ζοφερό αυτό τοπίο που δημιουργείται στη μεταλυκειακή εκπαίδευση έρχεται η τροποποίηση του άρθρου 16 του συντάγματος να δώσει τη δυνατότητα ίδρυσης ιδιωτικών «πανεπιστημίων». Ουσιαστικά, θα αναβαπτισθούν τα ποικιλώνυμα κολέγια σε σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Είναι ιδιαίτερα αποκαλυπτικά τα δημοσιεύματα πως διάφοροι επιχειρηματικοί κύκλοι προετοιμάζονται για την ίδρυση ιδιωτικών ανώτατων σχολών με μοναδικό στόχο το κέρδος, που θα επιβαρύνει βέβαια τους οικογενειακούς προϋπολογισμούς κάθε καλοπροαίρετος άνθρωπος καταλαβαίνει πως αυτό που κυβέρνηση και αξιωματική αντιπολίτευση αποκαλούν «ιδιωτικά μη κερδοσκοπικά ιδρύματα» είναι στην ουσία «κερδοσκοπικά μη πανεπιστημιακά ιδρύματα».

Αντί όμως η πολιτεία να διαθέτει περισσότερα χρήματα, υπακούοντας και στην υπάρχουσα συνταγματική επιταγή, για την ανάπτυξη των δημόσιων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, δημιουργώντας θεσμούς και διαδικασίες στήριξής τους, επιλέγει τη συνέχιση της πολιτικής της υποχρηματοδότησής τους, της γενικότερης υποβάθμισης του ρόλου τους αλλά και της επιστημονικής έρευνας και, με την προωθούμενη αναθεώρηση, αποποιείται, εντέλει, την υποχρέωσή της για παροχή δημόσιας, δωρεάν και υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης για όλους και σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και την αναθέτει στον «πατριωτισμό των ιδιωτών».

Οι υποστηρικτές των μεταρρυθμίσεων στην εκπαίδευση συχνά μας λένε: «Δείτε τι γίνεται σε όλη την Ευρώπη, η Ελλάδα δεν μπορεί να είναι η εξαίρεση και να μένει πίσω». Λησμονούν ηθελημένα, όμως, πως η χώρα μας είναι τελευταία στις δαπάνες για την παιδεία ανάμεσα και στις 25 της Ε.Ε. Θλιβερή πρωτιά για μια χώρα που ο πρωθυπουργός της διακηρύσσει πως «η παιδεία και ο πολιτισμός αποτελούν πρώτη προτεραιότητα». Λησμονούν, επίσης, πως υπάρχουν αρκετές χώρες στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο που δεν έχουν ιδιωτικά πανεπιστήμια.

Και, επειδή η υπουργός Παιδείας αναφέρεται συχνά στο όραμά της να γίνουμε σαν τη Φιλανδία, της επενθυμίζουμε πως εκεί δεν υπάρχουν ιδιωτικά πανεπιστήμια και ότι η χώρα αυτή δαπανά πάνω από 6% του ΑΕΠ για τη δημόσια εκπαίδευση.

* Ο ΘΕΜΗΣ ΚΟΤΣΙΦΑΚΗΣ είναι υπεύθυνος Δημοσίων Σχέσεων Δ.Σ. ΟΛΜΕ, μέλος της Ε.Ε. της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Εκπαιδευτικών (ETUCE και ΕΙΕ).

